

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VII. Decernere igitur poterat Episcopus Romanus causæ retractionem;
remisso videlicet integro iudicio ad Episcopos provinciæ, & ad finitimos.
Revisio non impediēbat quin sententia depositionis ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Athanasius ex urbe Roma in Orientem, ubi Constantius morabatur, accedens, indeque Alexandriam profectus, synodicam de restitutione sua epistolam subscribi obtinuit à c c c x l v. Episcopis ex Oriente aut Occidente. Epistola porrò illa nihil aliud continet præter restitutionem Episcoporum & causas ob quas eam fieri synodus decreverit, tum depositionem nonnullorum Episcoporum factionis orientalium; nulla interim mentione facta canonum apud Sardicam conditorum.

V. Historiam Concilij Sardicensis heic per aversionem describendam esse existimavi; quoniam observatio illa, quæ verissima est, & colligitur ex variis locis Athanasij & Hilarij, valde conducit ad decidendam celebrem illam controversiam, quam illustrissimi Cardinales Baronius & Perrenius summa cura tractant, an videlicet Concilium Sardicense sit Oecumenicum. Hac verò quæstione semel definita, facilis esse videtur responsio an. x x i. canones in Sardicensi synodo editi ejusdem auctoritatis sint ac Nicæni. Cui quæstioni respondeo, convocacionem hujus Concilij ea mente factam esse ut Concilium Oecumenicum celebraretur, id est, compositum ex Legatis omnium Diececeson & magnarum provinciarum Imperij orientalis & occidentalis, intra quorum limites Ecclesia Christiana penè coerceretur. Sed quia divortium antè contigit quàm Concilium foret constitutum ex Episcopis utriusque Imperij, res in eo definitæ spectari non possunt nisi tanquam à Concilio occidentali decretæ, quandoquidem decretæ sunt absentibus Episcopis orientalibus. Sanè sanctus Hilarius Episcopus Pictaviensis, qui tum vivebat, itémque Epiphanius, Concilium illud Sardicense vocant Concilium Occidentalium. Nam quod ad c c c x l v. Episcopos attinet; referri numerus ille non potest ad eos tantum qui Concilio interfuerunt, sed etiam ad eos qui restitutioni Athanasij subscripserunt post celebrationem Concilij.

VI. Huic tamen Concilio debetur prima origo juris Summi Pontificis quoad judicia canonica Episcoporum. Quanquam si rem propiùs introspeciamus, neque canonum verba egrediamur, manifestum erit nihil illic statutum esse adversus supremam synodorum provincialium auctoritatem canone Nicæno firmatam. Fateor equidem hætenus univèrsis persuasum fuisse repertam esse in synodo Sardicensi legem de appellationibus adversus Episcoporum judicia, easque à Summo Pontifice judicandas esse ex

præscripto hujus Concilij. Verùm ut ab ea persuasione recedam facit quod à me observatum est, nempe jus tantum concedendi revisionem à synodo Sardicensi introductum esse in gratiam sedis apostolicæ & in quodam velut detrimentum auctoritatis imperatoris. Hæc interpretatio mea est: quam cum aliquot viris doctis aperuissem, eam illi suffragio suo comprobarunt. Discrimen quippe est inter appellationem & revisionem. Illa namque integram causæ cognitionem transfert ad judicem superiorem, qui quæstionem excutit & definit in suo tribunali. At revisio definitivum iudicium relinquit priori jurisdictioni, ea ratione, ut prioribus iudicibus novi etiam adjungantur; ut constat ex quadam constitutione Græca quam Cujacius restituit in suis Observationum libris. Sed huic persuasioni quam dixi occasionem dedit ipsa synodus Sardicensis, quæ vocibus *appellandi* & *provocandi* improprie utitur, quòd retractatio vicem subeat appellationis. Vnde factum ut sequens ætas existimaverit in his canonibus agi de vera appellatione, juxta propriam hujus vocis significationem.

VII. Attamen jus in ea synodo quæsitum Episcopo Romano diversum prorsus est à iudicio appellationis, cum nihil aliud ei concessum sit quàm ut decernere possit causæ retractacionem. Quippe synodus statuit ut si Episcopus damnatus Pontificem Romanum appellaverit, in potestate ejus sit appellationem respuendi, quo pacto sententia Episcoporum provincis confirmabitur, aut eam admittendi. Quo casu, debet Episcopus Romanus iudicium integrum remittere ad Episcopos provincis, & ad finitimos, ut illi causæ cognitionem suscipiant præsentè Legato Summi Pontificis, si is existimaverit mittendum esse. Præterea, appellationis ea vis est ut priore interim sententia supersedendum sit. quod aliter obtinet in revisione. Nam confugium illud ad apostolicam sedem non impedièbat quin interim sententia depositionis executioni mandaretur.

VIII. Hujus autem juris novam esse institutionem probant verba canonis. *Si placet vobis* (inquit Osius Cordubensis Episcopus, qui synodo præsidebat) *sancti Petri Apostoli memoriam honoremus*. Non ait confirmandam esse antiquam traditionem, quemadmodum fieri consuevit in negotiis quæ renovatione tantum aut explicatione juris antiqui indigent.

IX. Institutio porrò illa continetur in tribus canonibus apud Dionysium Exiguum & apud Cresconium in Breviario Canonum,

Vide supra in Ad-
dit. ad cap. 16.
lib. 2.

Epist. suprà lib. 1.
cap. 15. f. 54

Hilar. in lib. ad-
versus Constantium.
Epiphanius
lib. 71.